

Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny śródroczne/roczne z

j. polskiego

Klasa 4

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który:

- nie opanował wiedzy i umiejętności na ocenę dopuszczającą.

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:

- w podstawowym stopniu opanował umiejętności zapisane w podstawie programowej;
- większość zadań, nawet bardzo łatwych, wykonuje przy pomocy nauczyciela;
- czyta niezbyt płynnie, niewłaściwie akcentuje wyrazy, często bez odpowiedniej intonacji;
- nie potrafi samodzielnie analizować i interpretować tekstów, ale podejmuje próby ich odbioru;
- z pomocą nauczyciela opowiada o bohaterach literackich oraz redaguje ramowy plan wydarzeń poznanych utworów;
- ma ubogie słownictwo i trudności z formułowaniem zdań;
- popełnia błędy językowe, stylistyczne, logiczne i ortograficzne;
- przy pomocy nauczyciela rozróżnia poznane części mowy;
- odmienia rzeczowniki przez przypadki;
- z pomocą nauczyciela wskazuje podmiot i orzeczenie;
- z pomocą nauczyciela odmienia czasowniki przez osoby, liczby, czasy i rodzaje
- wyróżnia głoski, litery i sylaby;
- zna podstawowe zasady ortograficzne (pisownia wyrazów z „ó” wymiennym, „rz” wymiennym, pisownia imion, nazwisk, prostych nazw geograficznych);
- z pomocą nauczyciela dokonuje poprawy popełnionych błędów;
- stosuje odpowiednie znaki przestankowe na końcu zdania;
- zna podstawowe pojęcia budowy utworu lirycznego i potrafi wskazać je w tekście;
- rozróżnia zdania ze względu na cel wypowiedzi, wskazuje je w tekście i redaguje je z pomocą nauczyciela;
- wymienia elementy następujących form wypowiedzi i podejmuje próbę ich napisania: list, e-mail, sms, zaproszenie, pozdrowienia, podziękowanie, życzenia;
- zna podstawowe środki stylistyczne i podejmuje próbę wskazania ich w tekście.

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:

- w znacznej mierze opanował umiejętności zapisane w podstawie programowej;
- samodzielnie wykonuje tylko łatwe zadania, trudniejsze problemy i ćwiczenia rozwiązuje przy pomocy nauczyciela;
- czasami aktywnie uczestniczy w lekcjach;
- w wypowiedziach ustnych i pisemnych na ogół poprawnie buduje zdania, właściwie stosuje poznane słownictwo i zasady ortograficzne;

- z pomocą nauczyciela redaguje formy wypowiedzi (opowiadanie twórcze i odtwórcze, opis wyglądu przedmiotu i postaci, dialog, list, kartka pocztowa, zaproszenie, życzenia, odmowa, przeprosiny, powitanie, przepis, ogłoszenie, zawiadomienie, podziękowanie, pamiętnik, notatka w postaci schematu);
- umie wymienić elementy świata przedstawionego;
- odróżnia opis od opowiadania;
- wie, co to jest epitet, porównanie, uosobienie, wers, strofa, rym;
- zna pojęcie baśni, potrafi odróżnić postacie i wydarzenia realistyczne od fantastycznych;
- tworzy bezokoliczniki od czasowników w formie osobowej i odwrotnie;
- rozpoznaje poznane części mowy;
- rozpoznaje rzeczownik w funkcji podmiotu i czasownik w roli orzeczenia;
- odmienia rzeczowniki przez przypadki;
- odróżnia przysłówki od innych części mowy;
- rozpoznaje typy zdań ze względu na cel wypowiedzi (pytające, rozkazujące, oznajmujące);
- podane zdania dzieli na pojedyncze i złożone;
- zna reguły dotyczące pisowni wyrazów z „ó”, „u”, „rz”, „ż”, „h”, „ch”;
- zna zasady dotyczące pisowni „nie” z czasownikami i poprawnie je stosuje;
- stosuje znaki przestankowe: przecinek (przy wymienianiu), dwukropek, myślnik;
- dokonuje poprawy popełnionych błędów;
- zna zasady dotyczące pisowni „nie” z czasownikami i poprawnie je stosuje;
- stosuje znaki przestankowe: przecinek (przy wymienianiu), dwukropek, myślnik;
- dokonuje poprawy popełnionych błędów.

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który:

- w większości opanował umiejętności zapisane w podstawie programowej;
- samodzielnie rozwiązuje zadania o średnim stopniu trudności, a z pomocą nauczyciela – trudne;
- bierze czynny udział w lekcji;
- czyta poprawnie, ze zrozumieniem teksty kultury przewidziane w programie, samodzielnie odnajduje w nich informacje;
- stosuje zasady prawidłowego przestankowania;
- w wypowiedziach ustnych i pisemnych popełnia niewiele błędów językowych, ortograficznych i stylistycznych;
- próbuje oceniać zachowania bohaterów literackich oraz formułuje ogólne wnioski o utworach;
- potrafi posługiwać się formami wypowiedzi poznanymi w klasie IV (opowiadanie twórcze i odtwórcze, opis wyglądu przedmiotu i postaci, dialog, list, kartka pocztowa, zaproszenie, życzenia, odmowa, przeprosiny, powitanie, przepis, ogłoszenie, zawiadomienie, podziękowanie, pamiętnik, notatka w postaci schematu);
- redaguje pytania do tekstu;
- oprawnie sporządza plan ramowy;

- zna i wymienia cechy gatunkowe baśni;
- rozróżnia pojęcia: wyraz bliskoznaczny i wyraz przeciwstawny;
- sprawnie posługuje się słownikiem ortograficznym;
- wskazuje w wierszu: epitet, porównanie, wyraz dźwiękonaśladowczy, rymy, wersy i strofy;
- rozróżnia części mowy poznane w klasie czwartej;
- poprawnie odmienia i stosuje w zdaniach czasowniki i rzeczowniki;
- odróżnia czas przyszły złożony czasowników od czasu przyszłego prostego;
- poprawnie odmienia przymiotniki;
- tworzy przysłówki od przymiotników;
- wskazuje w zdaniu podmiot, orzeczenie oraz ich grupę;
- układa zdania pojedyncze i złożone;
- rozpoznaje zdanie i równoważnik zdania;
- przedstawia za pomocą wykresu budowę zdania pojedynczego (trudniejsze przykłady z pomocą nauczyciela);
- wyróżnia głoski, litery, samogłoski i spółgłoski - spółgłoski również określa;
- zna reguły dotyczące pisowni „nie” z rzeczownikami, przymiotnikami i przysłówkami;
- zna zasady dotyczące pisowni „ą” i „ę” w wyrazach;
- stosuje poznane reguły ortograficzne w pracach pisemnych i ćwiczeniach;
- poprawnie stawia przecinek w zdaniach złożonych.

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:

- bardzo dobrze opanował treści z podstawy programowej;
- samodzielnie wykonuje ćwiczenia o znacznym stopniu trudności;
- aktywnie uczestniczy w lekcjach;
- wypowiedzi ustne i pisemne są poprawne pod względem stylistycznym – językowym, ortograficznym, merytorycznym i logicznym;
- bezbłędnie potrafi posługiwać się formami wypowiedzi poznanymi w klasie IV (opowiadanie twórcze i odtwórcze, opis wyglądu przedmiotu i postaci, dialog, list, kartka pocztowa, zaproszenie, życzenia, odmowa, przeprosiny, powitanie, przepis, ogłoszenie, zawiadomienie, podziękowanie, pamiętnik, notatka w postaci schematu);
- zachowuje trójdzielną kompozycję opowiadania;
- dba o prawidłowy układ graficzny wypowiedzi pisemnej;
- redaguje opowiadanie z dialogiem;
- formułuje morał wynikający z baśni;
- wykazuje się bardzo dobrą znajomością przeczytanego tekstu;
- samodzielnie sporządza plan odtwórczy tekstu literackiego i kompozycyjny własnej wypowiedzi;
- nazywa cechy bohatera i przywołuje czyny, zachowania, które o tym świadczą;
- ma bogaty zasób słownictwa i umiejętnie się nim posługuje;
- samodzielnie i sprawnie posługuje się słownikiem ortograficznym;

- analizuje utwór poetycki, wskazując: epitety, porównania, wyrazy dźwiękonaśladowcze, uosobienia, kontrast, wersy, rymy, osobę mówiącą w wierszu;
- płynnie czyta nowy tekst;
- czyta ze zrozumieniem teksty kultury przewidziane w programie, potrafi analizować je samodzielnie, podejmuje próby interpretacji;
- biegle rozróżnia części mowy;
- wskazuje różnicę między osobową a nieosobową (bezokoliczniki) formą czasownika
- poprawnie stosuje formy liczby, osoby, rodzaju, czasu;
- biegle odmienia rzeczowniki przez przypadki i poprawnie stosuje je w zdaniach;
- odmienia przymiotniki i zauważa zależność form przymiotnika od określanego rzeczownika;
- dostrzega związki między przysłówkiem a czasownikiem;
- rozwija zdania pojedyncze nierozwinięte odpowiednio dobranymi określeniami;
- przekształca zdanie na równoważnik zdania (i odwrotnie);
- rozpoznaje w tekście zdania pojedyncze i złożone;
- buduje zdanie z podanych związków wyrazowych;
- samodzielnie przedstawia za pomocą wykresu budowę zdania pojedynczego;
- sprawnie odróżnia głoski od liter, spółgłoski od samogłosek;
- rozróżnia „i” jako samogłoskę lub zmiękczenie;
- uzasadnia pisownię wyrazów z trudnością ortograficzną;
- wyodrębnia wtrącenia przecinkami.

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:

- spełnia wymagania edukacyjne na ocenę bardzo dobrą;
- w 100% opanował wiedzę i umiejętności przewidziane w podstawie programowej.

Klasa 5

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który:

- nie opanował wiedzy i umiejętności na ocenę dopuszczającą.

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:

- rozumie ogólny sens poznawanych utworów;
- wskazuje najważniejsze informacje w poznanym tekście;
- rozpoznaje proste intencje nadawcy, wyraża wprost swoje intencje;
- identyfikuje nadawcę i odbiorcę wypowiedzi w tekstach literackich;
- pod kierunkiem nauczyciela pracuje ze słownikiem;
- z pomocą nauczyciela wskazuje podstawowe środki poetyckie;
- odróżnia teksty użytkowe od literackich;
- wymienia cechy charakterystyczne poznanych gatunków literackich;
- przypisuje podstawowe cechy bohaterom oraz ocenia ich postawy w odniesieniu do wartości;
- z pomocą nauczyciela podejmuje próby odczytania sensu metaforycznego utworów;

- odróżnia sytuację oficjalną od nieoficjalnej i potrafi odpowiednio do typowej sytuacji komunikacyjnej zbudować krótką wypowiedź;
- w kilku zdaniach opisuje obraz, ilustrację, plakat oraz przedmiot, miejsce, postać;
- wygłasza tekst utworu z pamięci;
- zna podstawowe zasady dotyczące pisowni ortograficznej oraz interpunkcji;
- z pomocą nauczyciela redaguje poznane formy wypowiedzi pisemnej;
- stosuje podstawową wiedzę językową w zakresie: słownictwa, składni, fleksji .

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:

- opowiada fabułę usłyszaną historii, formułuje pytania;
- przytacza informacje z odpowiednich fragmentów przeczytanego tekstu, zwłaszcza w dosłownej warstwie tekstu i wyrażone wprost;
- określa temat i główną myśl tekstu, zwłaszcza na poziomie dosłownym;
- w prostych tekstach oddziela fakty od opinii;
- wskazuje przenośne znaczenie wyrazów w wypowiedzi;
- potrafi wybrać odpowiednie informacje ze słownika;
- nazywa zabiegi stylistyczne w utworach literackich;
- z pomocą nauczyciela dostrzega funkcję obrazowania poetyckiego w liryce;
- opowiada, streszcza przeczytane teksty, odczytuje sens omawianych utworów na poziomie metaforycznym;
- potrafi wymienić najważniejsze wyjątki od poznanych reguł ortograficznych;
- stara się dostrzegać błędy ortograficzne i interpunkcyjne w tworzonej wypowiedzi i je poprawiać;
- w typowych sytuacjach stosuje wiedzę językową w zakresie fonetyki.

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który:

- samodzielnie tworzy różnorodne formy notatek;
- krótko charakteryzuje nadawcę i odbiorcę wypowiedzi w tekstach literackich;
- wybiera i wykorzystuje informacje z instrukcji, tabeli, notatki, schematu;
- wybiera informacje z różnych źródeł, samodzielnie korzysta ze słowników;
- przedstawia własne, logiczne zdanie w rozmowie;
- dobiera i stosuje w swoich wypowiedziach poprawne związki wyrazowe;
- sprawnie wyszukuje cytaty, zapisuje je w cudzysłowie i wprowadza do swojego tekstu;
- wzbogaca tworzony tekst związkami frazeologicznymi.

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:

- samodzielnie i krytycznie wybiera różnorodne informacje z poznanego tekstu;
- odczytuje i interpretuje przenośny sens poznanych utworów poetyckich i prozatorskich;
- twórczo wykorzystuje treści zawarte w przeczytanej wypowiedzi;
- w wypowiedziach stosuje poprawny język, bogate słownictwo oraz frazeologizmy związane z omawianą tematyką;
- uzasadnia własne zdanie, podaje odpowiednie przykłady, np. z lektury;

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:

- spełnia wymagania edukacyjne na ocenę bardzo dobrą;
- w 100% opanował wiedzę i umiejętności przewidziane w podstawie programowej.

Klasa 6

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który:

- nie opanował wiedzy i umiejętności na ocenę dopuszczającą.

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:

- identyfikuje nadawcę i odbiorcę wypowiedzi; wyróżnia w tekście wstęp, rozwinięcie, zakończenie;
- przy pomocy nauczyciela rozpoznaje przerośnię, porównanie, epitet, wyraz dźwiękonaśladowczy, uosobienie, ożywienie; wskazuje wers, strofę, refren, rym;
- rozpoznaje podstawowe części mowy (rzeczownik, czasownik, przymiotnik, przysłówek, liczebnik, zaimek, przyimek, spójnik);
- określa wybrane elementy świata przedstawionego w utworze epickim, takie jak: czas, miejsce, bohaterowie, zdarzenia, akcję;
- zna cechy baśni i legendy, bajki, mitu, powieści, opowiadania, komiksu, fraszki;
- rozpoznaje zdanie pojedyncze i zdanie złożone, formułuje proste pytania i udziela prostych pod względem konstrukcyjnym odpowiedzi;
- odróżnia sytuację oficjalną od nieoficjalnej i potrafi odpowiednio do sytuacji komunikacyjnej skierować prośbę, pytanie, odmowę, wyjaśnienie, zaproszenie, instrukcję, gratulacje, życzenia;
- wygłasza tekst utworu lub jego część z pamięci;
- zna podstawowe zasady układu graficznego listu prywatnego i oficjalnego, dialogu, zaproszenia, ogłoszenia, planu ramowego wypowiedzi i z pomocą nauczyciela zapisuje list, dialog, układa plan ramowy i szczegółowy wypowiedzi, redaguje zaproszenie, ogłoszenie, instrukcję, pamiętnik i dziennik pisany z perspektywy bohatera i własnej, proste sprawozdanie;
- zapisuje kilkuzdaniowe opowiadanie odtwórcze z dialogiem;
- za pomocą kilku prostych zdań tworzy opis przedmiotu, miejsca, krajobrazu, postaci, zwierzęcia, opis obrazu, ilustracji, plakatu, fotografii;
- często korzysta z pomocy nauczyciela.

Ocenę dostateczną uczeń, który:

- tworzy prostą notatkę w formie tabeli, schematu, kilkuzdaniowej wypowiedzi;
- zauważa metaforyczny charakter baśni, legendy, bajki, mitu, wskazuje przerośne znaczenie wyrazów w wypowiedzi;
- oddziela informacje ważne od drugorzędnych;
- rozpoznaje cechy zaproszenia, życzeń, zawiadomienia, ogłoszenia, instrukcji, przepisu;
- wskazuje części składowe wypowiedzi: tytuł, wstęp, rozwinięcie, zakończenie, cytat;
- odróżnia części mowy odmienne od nieodmiennych; rozpoznaje części zdania;

- odróżnia autora od osoby mówiącej w utworze;
- odróżnia wiersz rymowany od białego; rozpoznaje elementy rytmu: wers, zwrotka, rym, refren; wskazuje w tekście porównanie, przenośnię, epitet, rym, wyraz dźwiękonaśladowczy;
- dostosowuje wypowiedź do adresata i sytuacji, świadomie dobiera różne typy wypowiedzeń prostych i rozwiniętych, wypowiedzenia oznajmujące, pytające i rozkazujące; udziela odpowiedzi w formie zdań złożonych;
- składa życzenia, gratulacje, instruuje, przekonuje, zachęca, przestrzega;
- opisuje przedmiot, miejsce, krajobraz, postać, zwierzę, obraz, ilustrację, plakat, fotografię stosując słownictwo określające umiejscowienie w przestrzeni;
- układa opowiadanie odtwórcze, notatkę, instrukcję; tworzy opis przedmiotu, miejsca, krajobrazu, postaci, zwierzęcia, obrazu, ilustracji, plakatu, stosując słownictwo określające umiejscowienie w przestrzeni (używa przysłówków i wyrażen przyimkowych);
- w liście prywatnym i oficjalnym, dialogu, zaproszeniu i ogłoszeniu stosuje odpowiedni układ graficzny;
- wykorzystuje wyrazy bliskoznaczne i przeciwstawne, tworzy rodzinę wyrazów;
- odróżnia części mowy odmienne od nieodmiennych; poprawnie stopniuje przymiotniki i przysłówki;
- poprawnie stosuje wiedzę językową w zakresie: słownictwa (wykorzystuje wyrazy bliskoznaczne i przeciwstawne w tworzonym tekście), składni (konstruuje zdania pojedyncze proste i rozwinięte oraz wypowiedzenia złożone, używa różnych typów wypowiedzeń: oznajmujących, rozkazujących, pytających, wykrzyknikowych; łączy wypowiedzenia składowe za pomocą spójnika w wypowiedzenia złożone), fleksji (używa poprawnych form gramatycznych czasowników, rzeczowników, przymiotników; poprawnie zapisuje form bezokoliczników oraz formy rodzaju męskoosobowego i niemęskoosobowego czasowników w czasie przyszłym i przeszłym);
- zna podstawowe pojęcia teatralne i filmowe;
- recytuje utwór poetycki, oddając jego ogólny nastrój i sens.

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który:

- na podstawie słuchanego tekstu tworzy samodzielną notatkę, pisze krótkie streszczenie;
- odczytuje przenośny sens wysłuchanych utworów poetyckich i prozatorskich (objaśnia morał baśni, bajki, wyjaśnia metaforyczny charakter mitu);
- rozpoznaje równoważnik zdania; rozpoznaje zdania bezpodmiotowe;
- rozpoznaje w tekście formy przypadków, liczb, osób, rodzajów; odróżnia formy osobowe czasowników od nieosobowych (bezokolicznik, formy zakończone na -no, -to);
- rozumie funkcje części składowych wypowiedzi: tytuł, wstęp, rozwinięcie, zakończenie, funkcję akapitu i cytatu w wypowiedzi;

- analizuje elementy świata przedstawionego w utworze epickim, takie jak: czas, miejsce, bohaterowie, zdarzenia, wątek; posługuje się pojęciami akcja, fabuła, związek przyczynowo- skutkowy;
- identyfikuje baśń i legendę, mit, bajkę, komiks, opowiadanie, powieść, fraszkę, wiersz, przysłowie;
- wyodrębnia elementy dzieła filmowego;
- stosuje poprawne formy gramatyczne rzeczownika, przymiotnika, czasownika;
- łączy za pomocą odpowiednich spójników współrzędne związki wyrazowe w zdaniu;
- wypowiada się logicznie i w sposób uporządkowany: opowiada zdarzenia w porządku chronologicznym, streszcza utwory fabularne, świadomie wykorzystuje wyrazy określające następstwo czasowe, zwłaszcza przysłówki;
- objaśnia znaczenia dosłowne i metaforyczne wyrazów;
- odróżnia wyrazy pokrewne od synonimów;
- umiejętnie stosuje wiedzę językową w zakresie: słownictwa (wzbogaca tworzony tekst wyrazami bliskoznacznymi i przeciwstawnymi), składni (stosuje różnorodne typy zdań: pojedyncze i złożone; celowo używa różnych typów wypowiedzi: pytających, oznajmujących, wykrzyknikowych, rozkazujących w zależności od sytuacji komunikacyjnej; stosuje się do zasad poprawnej interpunkcji), fleksji (używa odmiennych części mowy w poprawnych formach);
- wygłasza tekst poetycki z pamięci, posługując się pauzą, barwą głosu; zwraca uwagę na ważne treści tekstu;
- układa życzenia, gratulacje, zapisuje przepis, instrukcję, ogłoszenie, zaproszenie, zawiadomienie;
- pracuje samodzielnie.

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:

- uzasadnia swoje zdanie na temat wysłuchanego komunikatu; nazywa intencje nadawcy komunikatu;
- wskazuje typowe elementy konstrukcyjne i stylistyczne w zaproszeniach, życzeniach, ogłoszeniach, zawiadomieniach, instrukcjach, przepisach;
- wybiera i wykorzystuje informacje wyrażone pośrednio w różnych źródłach, np. czasopismach, stronach internetowych; konfrontuje je z innymi źródłami;
- nazywa osobę mówiącą w tekście w zależności od rodzaju utworu (podmiot liryczny, narrator);
- w sytuacjach typowych odróżnia fakty od opinii;
- objaśnia funkcję porównań i przenośni w tekście;
- wyróżnia wśród przekazów audiowizualnych programy informacyjne, rozrywkowe, reklamy;
- głośno czyta utwory, wykorzystując umiejętność poprawnej artykulacji i intonacji, aby oddać sens odczytywanego tekstu;
- w zależności od celu poszukiwań świadomie wybiera odpowiedni słownik (słownik ortograficzny, słownik wyrazów bliskoznacznych, słownik języka polskiego, słownik wyrazów obcych);

- wskazuje elementy baśni i legendy w innych tekstach kultury oraz odnajduje i omawia nawiązania do tego typu utworów we współczesnych tekstach kultury, np. opowiadaniach, reklamach, oraz w języku, np. we frazeologii;
- interpretuje metaforyczne i symboliczne treści utworów literackich i plastycznych;
- tworzy samodzielne wypowiedzi cechujące się ciekawym ujęciem tematu, poprawną konstrukcją oraz właściwym doбором środków językowych;
- rozumie funkcję użytych form przypadków, liczb, osób, czasów w tekstach literackich, użytkowych, reklamowych;
- poprawnie stosuje formy czasu teraźniejszego oraz formy rodzaju męskoosobowego i niemęskoosobowego w czasie przeszłym i przyszłym;
- zaznacza akcenty logiczne, stosuje pauzy, dostosowuje tempo recytacji do treści utworu;
- komponuje poprawne pod względem ortograficznym, interpunkcyjnym, fleksyjnym, składniowym wypowiedzi o przejrzystej, logicznej kompozycji;
- przekształca zdania złożone w pojedyncze i odwrotnie, a także zdania w równoważniki zdań i odwrotnie – odpowiednio do przyjętego celu;
- pisze opowiadanie twórcze, list z perspektywy bohatera, baśń, sprawozdanie;
- w wypowiedziach związanych z lekturą, filmem czy codziennymi sytuacjami stosuje frazeologizmy i przysłowia związane z omawianą tematyką;
- wykazuje się poprawnością ortograficzną, interpunkcyjną, fleksyjną i składniową oraz estetykę zapisu wypowiedzi;
- pracuje samodzielnie, twórczo, dzieli się wiedzą z kolegami.

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:

- spełnia wymagania edukacyjne na ocenę bardzo dobrą;
- w 100% opanował wiedzę i umiejętności przewidziane w podstawie programowej.

Klasa 7

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który:

- nie opanował wiedzy i umiejętności na ocenę dopuszczającą.

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:

- w niewielkim stopniu opanował umiejętności zapisane w podstawie programowej oraz treść lektur szkolnych;
- większość zadań, nawet bardzo łatwych wykonuje przy pomocy nauczyciela;
- rozpoznaje rodzaje literackie: epikę lirykę i dramat, klasyfikuje czytany utwór do odpowiedniego rodzaju;
- w większości poprawnie wskazuje elementy dramatu;
- rozpoznaje w tekście literackim symbol;
- z pomocą nauczyciela interpretuje dzieła sztuki;

- rozpoznaje wyraz podstawowy i wyraz pochodny, w wyrazie pochodnym wskazuje temat słowotwórczy i formant (łatwe przykłady) , rozpoznaje rodzinę wyrazów, łączy wyrazy pokrewne;
- rozumie, na czym polega grzeczność językowa i stara się ją stosować w wypowiedziach;
- stara się stosować odpowiednie znaki interpunkcyjne i zasady ortograficzne;
- przy pomocy nauczyciela gromadzi i porządkuje materiał rzeczowy potrzebny do tworzenia wypowiedzi;
- stara się tworzyć wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: rozprawka; przemówienie, opowiadanie twórcze, streszczenie, list otwarty, wywiad, tworzy w większości poprawną wypowiedź, stosuje odpowiednią dla danej formy gatunkowej kompozycję;
- korzysta z informacji z poszanowaniem praw autorskich;
- dostrzega zróżnicowanie słownictwa;
- formułuje pytania do tekstu;
- rozwija umiejętność formułowania komunikatywnych, poprawnych opinii, uzasadnia własne zdanie.

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:

- w znacznym stopniu opanował umiejętności zapisane w podstawie programowej;
- w znacznej mierze zna treść lektur obowiązkowych i uzupełniających;
- rozpoznaje rodzaje literackie: epikę lirykę i dramat, określa główne cechy charakterystyczne dla poszczególnych rodzajów i klasyfikuje czytany utwór do odpowiedniego rodzaju;
- w większości poprawnie wskazuje elementy dramatu, posługuje się terminami: akt, scena, monolog, dialog;
- świadomie posługuje się terminami: pamiętnik, komedia, fraszka, sonet, pieśń, tren, ballada, tragedia, umiając wymienić ich podstawowe cechy;
- rozpoznaje w tekście literackim symbol i stara się określić jego funkcje;
- zna pojęcie komizmu i ironii;
- w większości samodzielnie interpretuje dzieła sztuki;
- w swoich wypowiedziach wykorzystuje interpretację utworów literackich;
- rozumie mechanizm upodobnień fonetycznych, uproszczeń grup spółgłoskowych i utraty dźwięczności w wygłosie oraz rozbieżności między mową a pismem;
- zna mechanizmy słowotwórcze (wyraz podstawowy i wyraz pochodny, podstawa słowotwórcza, temat słowotwórczy i formant, rodzina wyrazów, wyrazy pokrewne, rdzeń);
- zna zasady tworzenia wyrazów złożonych;
- wykorzystuje wiedzę o wymianie głosek w wyrazach pokrewnych oraz w tematach fleksyjnych wyrazów odmiennych;
- rozpoznaje imiesłowy;
- przekształca mowę zależną na niezależną i odwrotnie;
- dostrzega zróżnicowanie słownictwa;

- rozumie, na czym polega grzeczność językowa i stosuje ją w wypowiedziach;
- zna zasady pisowni partykuły „nie” z różnymi częściami mowy i poprawnie je stosuje;
- gromadzi i porządkuje materiał rzeczowy potrzebny do tworzenia wypowiedzi pisemnych oraz stosuje odpowiednią dla danej formy gatunkowej kompozycję, rozumie rolę akapitów jako spójnych całości myślowych w tworzeniu wypowiedzi pisemnych;
- odróżnia przykład od argumentu, zgadza się z cudzymi poglądami lub polemizuje z nimi, uzasadnia własne zdanie;
- poprawnie formułuje pytania do tekstu.

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który:

- w większości opanował umiejętności zapisane w podstawie programowej;
- czyta poprawnie, ze zrozumieniem teksty kultury przewidziane w programie, samodzielnie odnajduje w nich informacje;
- w swoich poprawnych językowo i komunikatywnych wypowiedziach wykorzystuje interpretację utworów literackich;
- poprawnie porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie;
- poprawnie interpretuje dzieła sztuki (obraz, grafikę, rzeźbę);
- rozumie funkcje formantów w nadawaniu znaczenia wyrazom pochodnym;
- rozpoznaje imiesłowy, tworzy je i odmienia;
- stosuje imiesłowowy równoważnik zdania, przekształca go na zdanie złożone i odwrotnie;
- rozpoznaje archaizmy i neologizmy;
- wykorzystuje wiedzę o różnicach w pisowni samogłosek ustnych i nosowych, spółgłosek twardych i miękkich, dźwięcznych i bezdźwięcznych;
- zna typy skrótów i skrótowców;
- stosuje sposoby wzbogacania słownictwa;
- rozumie, na czym polega grzeczność językowa i zawsze stosuje ją w wypowiedziach;
- odróżnia przykład od argumentu, przeprowadza prawidłowe wnioskowanie jako element wyводу argumentacyjnego, rzeczowo uzasadnia własne zdanie;
- tworzy spójne wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: rozprawka, przemówienie, opowiadanie twórcze, streszczenie, list otwarty, wywiad, na ogół poprawnie buduje zdania, właściwie stosuje poznane słownictwo i zasady ortograficzne;
- poprawnie formułuje pytania do tekstu;
- formułuje komunikatywne, poprawne opinie.

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:

- samodzielnie wykonuje ćwiczenia o znacznym stopniu trudności;
- aktywnie uczestniczy w lekcjach;
- wypowiedzi ustne i pisemne są poprawne pod względem stylistyczno – językowym; ortograficznym, merytorycznym i logicznym;

- bezbłędnie wskazuje elementy dramatu (akt, scena, didaskalia, monolog, dialog);
- właściwie wskazuje w poznawanych tekstach problematykę egzystencjalną i poddaje ją refleksji, odwołuje się do wartości uniwersalnych, wykorzystuje w interpretacji tekstów literackich konteksty (biograficzny, historyczny, historycznoliteracki, kulturowy, filozoficzny, społeczny);
- wyszukuje w tekście potrzebne informacje oraz poprawnie cytuje odpowiednie fragmenty tekstu;
- samodzielnie i twórczo interpretuje dzieła sztuki (obraz, grafikę, rzeźbę);
- zna mechanizmy słowotwórcze (rodzaje formantów, realne i słowotwórcze znaczenie wyrazu);
- rozpoznaje wypowiedzenia wielokrotnie złożone;
- właściwie stosuje zasady dotyczące wyjątków od reguły polskiego akcentu;
- określa ich funkcje skrótów i skrótowców w tekście;
- rozumie, na czym polega błąd językowy;
- przy tworzeniu rozprawki wykorzystuje tezę i hipotezę;
- rozwija umiejętność krytycznego myślenia i formułowania komunikatywnych, poprawnych opinii.

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:

- spełnia wymagania edukacyjne na ocenę bardzo dobrą;
- w 100% opanował wiedzę i umiejętności przewidziane w podstawie programowej.

Klasa 8

Ocenę niedostateczną, otrzymuje uczeń, który:

- nie opanował wiedzy i umiejętności na ocenę dopuszczającą.

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:

- klasyfikuje czytany utwór literacki jako należący do odpowiedniego rodzaju;
- zna podstawowe pojęcia związane z utworami epickimi, lirycznymi i dramatycznymi i próbuje posługiwać się nimi podczas analizy tekstów;
- rozpoznaje w tekście środki poetyckie;
- wyszukuje w tekście potrzebne informacje;
- stosuje podstawową wiedzę językową w zakresie: słownictwa, składni, fleksji, słowotwórstwa i fonetyki i stylistyki;
- zna podstawowe zasady interpunkcji i ortografii;
- nie popełnia błędów zakłócających komunikację językową, stara się pisać poprawnie pod względem ortograficznym i interpunkcyjnym;
- wygłasza tekst z pamięci;
- tworzy w większości spójne, na miarę swoich możliwości, wypowiedzi we wszystkich poznanych formach, w tym: rozprawkę, opowiadanie, zaproszenie, ogłoszenie, podanie, życiorys, CV, list motywacyjny;

- krótko wypowiada się na podany temat, w tym na temat tekstów z podstawy programowej;
- wyraża własne zdanie i stara się je uzasadnić.

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:

- określa główne cechy charakterystyczne dla poszczególnych rodzajów literackich i wskazuje je w tekście;
- świadomie posługuje się nazwami gatunków literackich, umiejąc wymienić ich podstawowe cechy;
- rozpoznaje w tekście literackim środki poetyckie i stara się określić ich funkcje;
- zna treść i problematykę omawianych tekstów, wypowiada się na ich temat, zachowując logikę i spójność wypowiedzi;
- samodzielnie stosuje wiedzę językową w zakresie: słownictwa, składni, fleksji, słowotwórstwa i fonetyki i stylistyki;
- poprawnie wyszukuje w tekście potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty;
- tworzy poprawną wypowiedź, stosuje odpowiednią dla danej formy gatunkowej kompozycję;
- podejmuje próbę recytacji tekstu;
- pisze zgodnie z podstawowymi normami poprawności językowej, ortograficznej i interpunkcyjnej.

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który:

- nazywa cechy charakterystyczne dla poszczególnych rodzajów literackich i na tej podstawie samodzielnie klasyfikuje czytany utwór do odpowiedniego rodzaju;
- wskazuje cechy gatunkowe utworów literackich;
- rozpoznaje w tekście literackim wszystkie poznane środki poetyckie i poprawnie określa ich funkcje;
- w swoich poprawnych językowo i komunikatywnych wypowiedziach wykorzystuje interpretację utworów literackich;
- prawidłowo wyszukuje w tekście potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu;
- sprawnie stosuje wiedzę językową w zakresie: słownictwa, składni, fleksji, słowotwórstwa i fonetyki i stylistyki;
- stosuje odpowiednie znaki interpunkcyjne;
- wyczerpująco wypowiada się na temat poznanych tekstów;
- tworzy poprawną wypowiedź, stosując odpowiednią dla danej formy gatunkowej kompozycję oraz zasady spójności językowej między akapitami;
- dokonuje interpretacji głosowej wygłaszanych i czytanych tekstów.
- pisze zgodnie z normami poprawności językowej, ortograficznej i interpunkcyjnej, stara się poprawiać błędy.

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:

- zna i wskazuje wszystkie cechy charakterystyczne dla poszczególnych rodzajów i gatunków, klasyfikuje czytany utwór do odpowiedniego rodzaju i gatunku, rozpoznaje gatunki synkretyczne;
- świadomie posługuje się terminami z zakresu teorii literatury;
- rozpoznaje w tekście literackim środki poetyckie i właściwie określa ich funkcje;
- recytuje utwór literacki w interpretacji zgodnej z jego tematem i stylem;
- prawidłowo wyszukuje w tekście potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu; w swoich wypowiedziach poprawnie przytacza cudze wypowiedzi, stosując odpowiednie znaki interpunkcyjne;
- tworzy rozbudowaną wypowiedź na podany temat;
- tworzy wyczerpującą wypowiedź, stosując odpowiednią dla danej formy gatunkowej kompozycję oraz zasady spójności językowej między akapitami, formułuje wypowiedzi poprawne pod względem językowym, dokonuje autokorekty;
- dokonuje właściwej interpretacji głosowej czytanych i wygłaszanych tekstów
- pisze poprawnie, zauważa popełnione błędy językowe, ortograficzne i interpunkcyjne oraz dokonuje ich autokorekty.

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:

- spełnia wymagania edukacyjne na ocenę bardzo dobrą;
- w 100% opanował wiedzę i umiejętności przewidziane w podstawie programowej.